

ዳኞች፡- ተገኔ ጌታነህ

አልማው ወሌ

ዓሊ መሐመድ

ረታ ቶሎሣ

አዳነ ንጉሴ

አመልካች፡- የኢትዮጵያ ኤርፖርት ድርጅት ነ/ፊ.ጅ እፀገነት ከድር ቀረቡ

ተጠሪ፡- አቶ በሪሁን በላይ ቀረቡ

መዝገቡን መርምረን የሚከተለውን ፍርድ ሰጥተናል።

ፍርድ

ጉዳዩ የቀረበው አመልካች የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤትና የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት የሰጡት ውሣኔ መሠረታዊ የሕግ ስህተት ያለበት ስለሆነ በሰበር ታይቶ ውሣኔ ይሰጥልኝ በማለት ያቀረበውን የሰበር አቤቱታ አጣርቶ ለመወሰን ነው። ጉዳዩ የሥራ ውል መቋረጥን የሚመለከት ነው በሥር ፍርድ ቤት ተጠሪ ከሣሽ አመልካች ተከሣሽ በመሆን ተከራክረዋል።

1. የክርክሩ መነሻ ተጠሪ ያቀረበው ክስ ነው። ከሣሽ /ተጠሪ/ 23-10-2002 ዓ.ም ጀምሮ በጥበቃ የሥራ መደብ ተቀጥሎ ስሰራ ተከሣሽ /አመልካች/ 27-04-2004 ዓ.ም በተፃፈ የሥራ ስንብት ደብዳቤ ከ30-05-2004 ዓ.ም ጀምሮ ከሥራ ያሰናበታቸው በመሆኑ ወደ ምድብ ሥራዬ እንዲመልሰኝ ይወሰንልኝ ወይም የተለያዩ ክፍያዎችን እንዲከፍል ፍርድ ይሰጥልኝ በማለት አመልክቷል። አመልካች በተከሣሽነት ቀርቦ ከሣሽ የተመደበበት የሥራ መደብ ከፍተኛ የሆነ ጥንቃቄ የሚጠይቅ ሆኖ እያለ ተከሣሽ /ተጠሪ/ 10-02-2004 ተረኛ ሆኖ ተመድቦ ሲሰራ ማንነቱ ያልታወቀ ሰው ወደውስጥ ዘልቆ እንዲገባ በማድረግ ሰውየው አውሮፕላን የሚቆምበትና የተከለከለ ቦታ ላይ ቆሞ በፖሊሶች ተይዟል። እንዲሁም ከሣሽ በተመሳሳይ ሁኔታ 27-03-2004 ዓ.ም አራት ማንነታቸው ያልታወቁ ሰዎች ወደ ውስጥ ዘልቀው እንዲገቡ በማድረግ እና በድርጅቱ ላይ የከፋ ችግር በመፍጠሩ ማስጠንቀቂያ በጸሐፊ ተሰጥቶት የሥራ ውል በሕጋዊ መንገድ የተቋረጠ በመሆኑ የከሣሽ ክስ የሕግ መሠረት የለውም በማለት ተከራክሯል።
2. የሥር ፍርድ ቤት የግራ ቀኙን ክርክር ከሰማ በኋላ ተከሣሽ ማስጠንቀቂያ ሰጥቶ የተጠሪን የሥራ ውል ያቋረጠ መሆኑንና ተጠሪ በጥበቃ ሥራ ላይ እያለ ያልተፈቀደላቸው ሰዎች ወደ ድርጅቱ እንዲገቡ በማድረግ ጥፋት የፈፀሙ መሆኑን ገልጿል። ነገር ግን በተጠሪ ጥፋት ምክንያት በድርጅቱ ላይ የተፈጠረ

ችግር የሌለ በመሆኑ የሥራ ስንብቱ ሕገ ወጥ ነው በማለት አመልካች የተለያዩ ክፍያዎችና የማስጠንቀቂያ ክፍያ ክፍሎ ተጠሪን ከሥራ ያሰናበተው በማለት ውሳኔ ሰጥቷል። በዚህ ውሳኔ ቅር በመሸነት አመልካች ይግባኝ በፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት አቅርቧል። የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት አመልካች ለተጠሪ ማስጠንቀቂያ የሰጠ በመሆኑ የማስጠንቀቂያ ክፍያ መክፈል የለበትም በማለት የሥር ፍርድ ቤት የሰጠውን ውሳኔ በዚህ ነጥብ ላይ ብቻ በማሻሻል ውሳኔ ሰጥቷል።

3. አመልካች በ22-09-2005 ዓ.ም በተፃፈ የሰበር አቤቱታ ተጠሪ ማንነታቸው የማይታወቅና ያልተፈቀደላቸውን ሰዎች ወደ ድርጅቱ ውስጥ በማስገባት ድርጅቱን ለከፍተኛ የፀጥታ ሥጋት የዳረገ መሆኑና አመልካች የአንድ ወር ማስጠንቀቂያ ሰጥቶ ከሥራ ያሰናበተው መሆኑ ተረጋግጦ እያለ የሥራ ውል የተቋረጠው ከሕግ ውጭ ነው በማለት የበታች ፍርድ ቤቶች የሰጡት ውሳኔ መሠረታዊ የሕግ ስህተት ያለበት ስለሆነ በሰበር ታይቶ ይታረምልኝ በማለት አመልክቷል። ተጠሪ 3-11-2005 ዓ.ም በተፃፈ መልስ የበታች ፍርድ ቤቶች ውሳኔ መሠረታዊ የሕግ ስህተት የለበትም የሚለውን ነጥብ በመዘርዘር ተከራክሯል። አመልካች 11-11-2005 ዓ.ም የተፃፈ የመልስ መልስ አቅርቧል።
4. ከሥር የክርክር አመጣጥና በሰበር የቀረበው የጽሑፍ ክርክር ከላይ የተገለፀው ሲሆን እኛም የበታች ፍርድ ቤቶች አመልካች ተጠሪን ከሥራ ያሰናበተው ከሕግ ውጭ ነው በማለት የሰጡት ውሳኔ በአግባቡ ነው ወይስ አይደለም? የሚለውን ጭብጥ በመያዝ ጉዳዩን መርምረናል።
5. ጉዳዩን እንደመረመርነው ተጠሪ በተሠማራበት የጥበቃ ሥራ ላይ እያለ ጥቅምት 10 ቀን 2004 ዓ.ም ማንነቱ ያልታወቀ ሰው ማይፈተሽ ወደ አውሮፕላኖች ማረፊያ ድርጅቱ እንዲገባ ያደረገና ሠውየውም አውሮፕላኖች መቆሚያ ቦታ ላይ በፖሊሶች መያዙ በበታች ፍርድ ቤቶች ተረጋግጧል። ተጠሪም ይህንን ጥፋት የፈፀመ መሆኑን በማመን በጽሑፍ ይቅርታ የጠየቀ መሆኑና በጋራሻርና ትራንስፖርት በር ላይ ተመድቦ እንዲሠራ አመልካች 16-02-2004 ዓ.ም ውሳኔ የሰጠ መሆኑን ግራ ቀኝ በሥርና በሰበር ደረጃ ካደረጉት ክርክር ተረድተናል።
6. አመልካች ተጠሪን 10-2-2002 ዓ.ም በማስጠንቀቂያ ያለፈው ቢሆንም ተጠሪ ሕዳር 27 ቀን 2004 ዓ.ም በጥበቃ ሥራ ላይ እያለ የጥበቃ ቀጠናውን ክፍት ትቶ በመሄዱ አራት ሰዎች ወደ ውስጥ ገብተው ክሊኒኩ አካባቢ ሲደርሱ በፖሊስ የተያዙ መሆኑ በበታች ፍርድ ቤቶች ተረጋግጧል። ተጠሪ 27/03/2004 ዓ.ም. ይህንን ጥፋት ከፈፀመ በኋላ የጥበቃ አስተባባሪው በትራንስፖርትና ጠቅላላ አገልግሎት ቡድን ሪፖርት ያቀረበ መሆኑና የትራንስፖርት አገልግሎት ቡድን ሁኔታውን ከመረመረ በኋላ የተጠሪ የሥራ ውል ታህሣስ 30 ቀን 2004 ዓ.ም የሚያበቃ መሆኑን ገልጾ የተጠሪ የስራ ውል ለአንድ ወር ብቻ እንዲራዘምና ይህም የቅድመ ማስጠንቀቂያ መስጫ ጊዜ ሆኖ ተቆጥሮ የሥራ ውሳኔው እንዲቋረጥ ታህሣስ 23 ቀን 2004 ዓ.ም ውሳኔ የሰጠ መሆኑን ተረድተናል።
7. ተጠሪ የሚሠራበት ድርጅት የጥበቃ ሥራ በከፍተኛ ጥንቃቄ መከናወን የሚገባውና ለድርጅቱም ሆነ ለተገልጋዩና ደንበኞች ደህንነት አጠባበቅ እጅግ አስፈላጊ መሆኑ ተረጋግጧል። ተጠሪ ይህንን የሥራ ተግባሩን በአግባቡና በጥንቃቄ ባለመፈፀሙ የድርጅቱን ደህንነት ለከፍተኛ ችግር ያጋለጠና ማንነታቸው ያልታወቀና ያልተፈተሹ ሰዎች ወደ ድርጅቱ ዘልቀው ገብተው በፖሊስ የተያዙ ስለመሆኑ ፍሬ ጉዳይ የማጣራትና ማስረጃ የመመዘን ስልጣን ባላቸው የበታች ፍርድ ቤቶች ተረጋግጧል። ተጠሪ የፈፀመው

ጥፋት በአዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀጽ 27 ንዑስ አንቀጽ 1/ሸ/ የሚሸፈንና የተጠሪን የሥራ ውል ያለ ማስጠንቀቂያ ለማቋረጥ የሚያስችል በቂ ምክንያት ሆኖ እያለ የበታች ፍርድ ቤቶች ተጠሪ የጥበቃ ተግባሩን በአግባቡ ባለማከናወኑና ሰዎቹ ሳይፈተሹ ወደ ድርጅቱ ዘልቀው በመግባታቸው በአመልካች ላይ የደረሰበት የፀጥታና ደህንነት ችግር /ጉዳት/ የለም በማለት ስንብቱ ሕገ ወጥ ነው ሲሉ በማለት የሰጡት ውሳኔ የአዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀጽ 17/1/ሸ እና /ቀ/ እንዲሁም አንቀጽ 14/2/ሀ/ ድንጋጌ መሠረታዊ ይዘት መንፈስ አላማ ያላገናዘበ ሆኖ አግኝተነዋል።

8. ከዚህ አንጻር ሲታይ አመልካች የተጠሪን የሥራ ውል በአንድ ወር በማራዘምና ማስጠንቀቂያ በመስጠት ከተጠሪ ጋር ያደረገውን የሥራ ውል ማቋረጡ አመልካች የተጠሪን መብት ለመጠበቅ ከፍተኛ የሆነ ጥንቃቄ ማድረጉን የሚያሳይ እንጂ ሕገ ወጥ ተግባር ሆኖ አላገኘነውም። በመሆኑም የበታች ፍርድ ቤቶች አመልካች የተጠሪን የሥራ ውል ያቋረጠው ከሕግ ውጭ ነው በማለት የሰጡት ውሳኔ መሠረታዊ የሕግ ስህተት አለበት በማለት ወሰነናል።

ው ሣ ኔ

1. የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤትና የከፍተኛ ፍርድ ቤት የሰጡት ውሳኔ ተሸሯል።
2. አመልካች ተጠሪን ያሰናበተው በሕግ አግባብ በመሆኑ አመልካች የካሣ ክፍያ የመክፈል ኃላፊነት የለበትም በማለት ወሰነናል።
3. በዚህ ፍርድ ቤት ያወጡትን ወጭና ኪሣራ ግራ ቀኙ ለየራሳቸው ይቻሉ።

መዝገቡ ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ቤ/የ